

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus Helsingin maalaiskunnan
Hakkilan tienhaarassa 8.-22.6.1971. L. Pohjakallio.

kl. Kaskela	Peruskartta 204307 Östersundom
tl. Koppatz Rn:10 ⁸	x= 6686 30 v.1967
om. Siegfried Koppatz	y= 560 64
os. Tikurila Hakkila	z= n. 30

Löydöt: KM 18502:1-41

Liitteet: -valokopio osasta peruskarttaa No: 204307
-yleiskartta kaivausalueesta
-valokuvia 5kpl. f. nro:t: 36414-36419

Johdanto

Asuinpaikan löysi maisteri Anna-Liisa Hirviluoto inventoimissaan rakenteilla olevan Helsinki-Lahti moottoritien maastoa v.1967. Asuinpaikaksi määrittäminen tapahtui löydettyjen kvartsi-iskosten perusteella. (KM 17338:1-3; tarkastuskertomus puuttuu toistaiseksi). TVH sai tästä ilmoituksen, mutta jostain syystä se unohdettiin. Vasta kun tien rakennustyöt ulottuivat jo miltei asuinpaikalle, sen huomattiin jääneen kaivaussuunnitelman ulkopuolelle. Kun keskellä kesää ei kaivajaa muualta saatu, keskeytin inventoinnin Askolassa ja suorititi paikalla kaivauksen.

Sijainti

Asuinpaikka sijaitsee 16,5km Helsingistä Lahteen päin, pikatien itäpuolella, Hakkilan tienhaarasta n. 100m kaakkoon, (vrt. karttaliitteet). Se ohii kesantopeltoa, etelään työntyvä niemeke, itä-länsi suunnassa vajaan 200m leveä (kuva 1). Maaperä n. 20cm vahvan humuksen alla oli sekä hienoa hiekkaa että savea.

Korkeus ymp.

Korkeusmittauksen kiintopisteeksi otettiin TVH:n MP 1768, joka oli putki kalliossa, n. 60m Koppatzin asuinrakennuksesta luoteeseen. Sen korkeus on 35.55m ymp. Tämän korkeuden todettiin poikkeavan yleiskartan käyristä (yleiskartta on piirretty TVH:n työsuunnitelmakarttaa hyväksi käyttäen). Virhe on

yleiskartassa. Sen käyriä tarkastettaessa todettiin niistä ylimpien olevan virheellisiä, mutta jo 32m käyrä ja siitä alaspäin olevat ovat ainakin kaivausalueen kohdalla oikeilla paikoikoilla. (Tarkistukset suoritti TVH:n tarkkavaakitusryhmä).

Kaivauslinja A

Kaivausalueeksi paalutettiin pohjois-etelä suunnassa 4m² ruuduin päälinja A, jonka pituus oli 60m ja ruudut merkittiin numeroin 1-30. Koko tältä linjalta poistettiin humus lapioidilla ja seulottiin (kuva 4). Ruudut A1-A8 kaivettiin lastoilla 5cm:n tasoin 20cm humuskerroksen alapuolelle. (kuvat 2 ja 3) ja tämän alapuolelta suoritettiin tarkastus karkeana lapiotyönä. Kaikki linjan A löydökset (18502:4-30) tulivat pinnasta poimimalla taikka humuskerroksesta seulomalla. Maa humuskerroksen alapuolella oli löydötöntä.

Kaivauslinja 6

Koska ruudun A6 löydöt olivat verrattain runsaat, paalutettiin tästä länteen linja 6, jonka ruudut merkittiin kirjaimin B-Ö. Samalla saatiin kaivauksen piiriin oikokirveen (18502:1) arvioitu löytöpaikka, (ruutu U6). Tältä linjalta poistettiin niin ikään pintamaa lapioidilla ja seulottiin. Ruudut B6, C6, D6, M6, N6, T6, U6, V6 ja X6 kaivettiin lisäksi lastoilla 5cm:n tasoin 20cm humusrajan alapuolelle. Löydöt linjalta 6 tulivat enimmäkseen humusmaata seulottaessa, (18502: 31-35, 41). Löydöt 18502:36-40 heti humuksen alta hiekan ja humuksen rajalta.

Koeoja ja koekuopat

Suoritettu kaivaus osoitti verrattain selvästi, että minkäänlaista kulttuurikerrosta ei täällä ollut. Se varmennettiin kaivamalla 5m linjan A länsipuolelle sen kanssa samansuuntainen ja pituinen lapionkärjen levyinen n. 1m syvä koeoja, sekä mielivaltaisesti 35 koekuoppaa moottoritielle varatulle alueelle. Nämä kaivettiin karkeana lapiotyönä, eikä maata seulottu. Tällöin ei tullut esiin mitään mainittavaa.

Löydöt

Löydöt keskittyvät pääasiassa mäen yläosaan ennen kaivausta löydettyjen kvartsien ja kaivaustulosten perusteella. Poikkeuksen tästä muodostavat saviastianpala (18502:3, varhaista kampakeramiikkaa), merkitty yleiskartalle I:llä, sekä

kiviesineen katkelma(18502:30), joka oli ruudussa A21 mulloksella. Kaivauslöydökset linjalla A olivat enimmäkseen kvartseja(18502:4,7,11,13,17,18,21,23,27,28) rajoittuen ruutujen A1-A8 väliselle alueelle eli n. 31-32,5m ymp. Saviastianpaloja (nuorakeraamisia) löytyi ruuduista A3(18502:15) ja A6(18502:22), kiviesineen katkelmia ruuduista A3(18502:14,kiviesineen reunasta lohjennut siru?) ja A6(18502:26, kourutaltan kärjestä lohjennut palanen). Näiden lisäksi linjalla A1-8 löytyi kivilaji-iskoksia(18502:5,8,12,19,24), palaneen luun siruja(18502:6,9,16,20,25,29) ja kovettuneen saven palanen(?)(18502:10).

Linjalla 6 löydökset ulottuivat linjaa A alemmaksi, ruuntuun x saakka, n1 30m ymp.(18502:39 kvartsi-iskoksia, 18502:40 palaneenluun siruja). Muuten löydökset linjalla 6 olivat enimmäkseen kvartseja(18502:32,37,39). Saviastianpaloja löytyi 3kpl.(koristeettomia)(18502:34), kiviesineen katkelmia(18502:33,hioimen kappale(?), 18502:35, kourutaltan terästä liuska), kivilaji-iskoksia(18502:38,41) ja palaneen luun siruja(18502:31,36,40).

Lopputulokset

Kaivauksessa ja sitä ennen esiin tulleet löydökset osoittanevat, että paikalla on ollut asuinpaikka. Kaivauksen loppupuolella maanomistaja kertoi, että kaivausalue oli 40v. sitten ollut metsää ja raivattu mm. kiviä räjäyttämällä pelloksi. Sinne ei hänen tietämänsä mukaan ole maata tuotu muualta, mutta lannoitteena on 1930-luvulla käytetty Helsingistä saatuja teurasjätteitä.

Kaivausaluetta ei ulotettu ruudun A1 pohjoispuolelle siitä syystä, että se oli kokonaan Koppatzin piha- ja puutarhamaata, joka rakennuksia tehtäessä oli raivattu tasaiseksi ja tällöin sieltä oli ajettu maata pois ja uutta tilalle. Näiden töiden yhteydessä ei oltu havaittu tai löydetty mitään kulttuurikerrokseen viittaavaa. On varsin todennäköistä, että asuinpaikka on tuhoutunut sekä pellolla että pihamaalla suoritettujen raivaustöiden yhteydessä.

Kaivaustöiden päätyttyä TVH:n urakoitsijan traktori aloitti tienteon (kuva5).

Helsingissä 26.11.1971

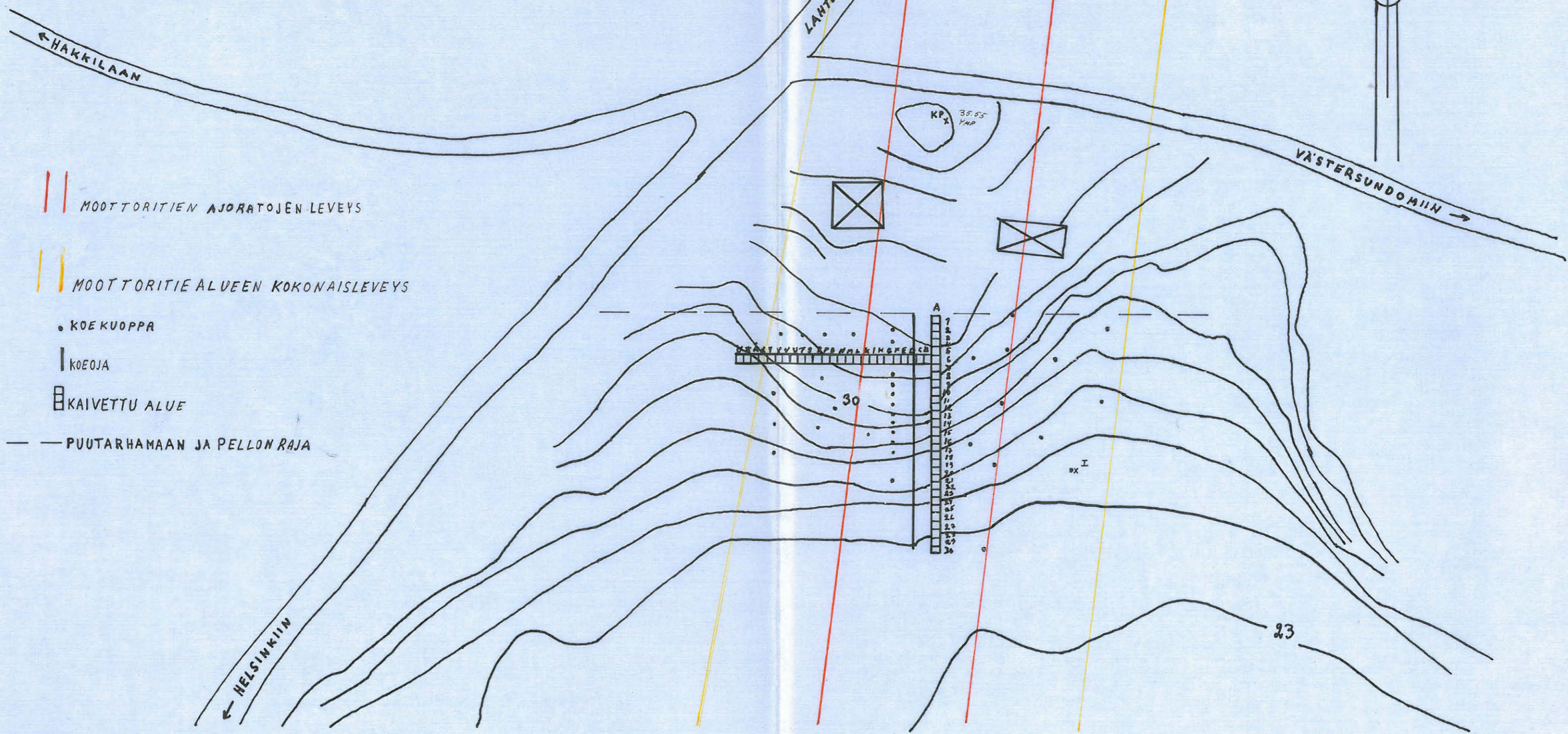
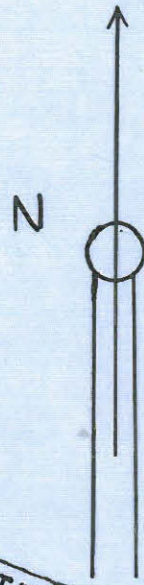
Juuri Salonen

HELSINGIN MLK.

HAKKILAN TIENHÄÄRÄ KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA

YLEISKARTTA KAIVAUSALUEESTA v. 1971 L. POHJAKALLIO
MITTAKAAVA 1:2000

|| MOOTTORITIE AJORATOJEN LEVEYS

|| MOOTTORITIE ALVEEN KOKONAISLEVEYS

• KOE KUOPPA

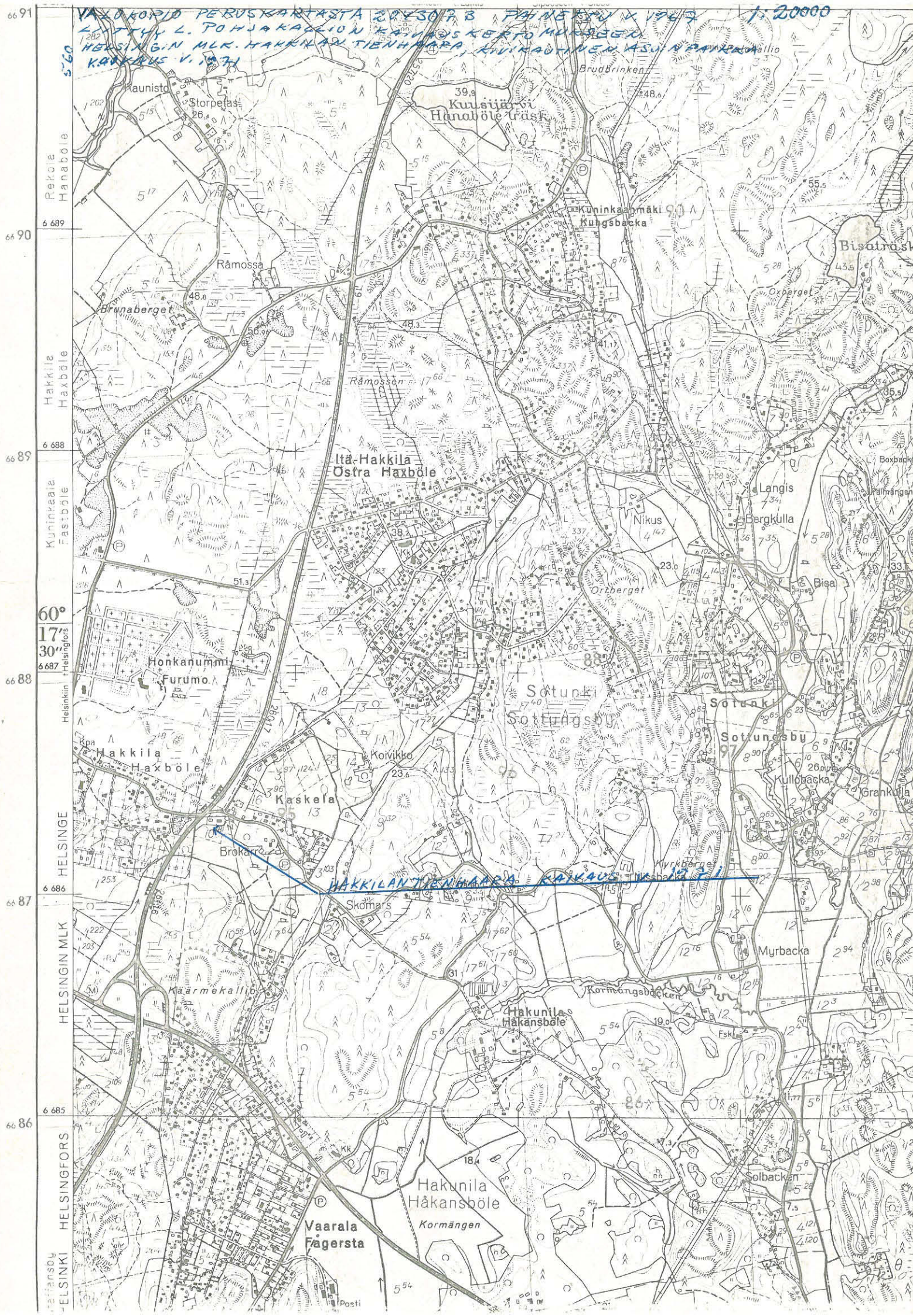
| KOE OJA

□ KAIVETTU ALUE

— PUUTARHAMAAN JA PELLON RAJA

VAIKOPIO PERUSKARTASTA 20150173 FAHNEKÄRPI X 1967 1:20000
LUTTU L. POHJAKALLION KÄYTTÖSKERTOMUKSEN
HELSINGIN MLK. HAKKANANTIENHAARA, KIVIKÄNTINEN ASUINRAIKKIO
KÄYTTÖ V. 1971

**HELSINGIN MAALAISKUNTA
HAKKILANTIENHAARA
KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA**

t. 36414

t. 36415

KUVA 1. ASUINPAIKKA ETELÄSTÄ KATSOOTTUNA ENNEN KAIVAUSTA

**HELSINGIN MAALAISKUNTA
HARKILAN TIENHAARA
KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA**

f. 36416

← **KUVA 2. LINJAN A KAIVAUS KUVA KAAKOSTA**
f. 36417

↑ **KUVA 3 LINJAN A KAIVAUS
KUVA POHJOISESTA**

f. 36418

← **KUVA 4 SEVLONTAA**

f. 36419

**5
KUVA 5 HETI KAIVAUKSEN
JÄLKEEN ALKOI PAI- →
KALLA HELSINKI-
LANTI MOOTTORITIE
TEN**